

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurencijsko vijeće



БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

Rješenje
po Zahtjevu za pokretanje postupka Privatne zdravstvene ustanove „Halilić“ Žepče
protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije i Vlade
Zeničko-dobojske županije

Sarajevo
veljača 2012. godine



Broj: 02-26-2-06-56-II/11
Sarajevo, 28.2.2012. godine

Na temelju članka 25. stavak (1) točka e), članka 42. stavak (2) i članka 48. stavak (1), a u svezi sa člankom 4. stavak (1) Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09), te članka 105. Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09), u postupku pokrenutom na temelju Zahtjeva za pokretanje postupka gospodarskog subjekta Privatna zdravstvena ustanova "HALILIĆ" Žepče, Ul. Prva b.b., 72230 Žepče, podnesenom putem odvjetnika Edina H. Hrnjića, Ul. Prva b.b., 72230 Žepče, protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Ul. dr. A.A. Borića 28B, 72000 Zenica, i Vlade Zeničko-dobojske županije, Ul. Kučukovići br. 2, 72000 Zenica, radi utvrđivanja zabranjenog sporazuma, Konkurencijsko vijeće, na 30. sjednici održanoj dana 28.2.2012. godine, donijelo je

R J E Š E N J E

1. Utvrđuje se da Vlada Zeničko-dobojske županije člankom 17. stavak (3) točka 6. Odluke o temeljima, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije («Službene novine Zeničko-dobojske županije» br. 5/06, 3/08, 2/09 i 19/09) sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na mjerodavnom tržištu, i ista predstavlja zabranjeni sporazum iz članka 4. stavak (1) točka e) Zakona o konkurenciji.
2. Utvrđuje se da Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije člankom 3. Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obvezama ljekarni, zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije i domova zdravlja u snabdjevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 12/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Doma zdravlja sa stacionarom Žepče i Privatne zdravstvene ustanove "HALILIĆ" Žepče, Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obvezama ljekarni, zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije i domova zdravlja u snabdjevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 10/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Doma zdravlja Maglaj i Privatne zdravstvene ustanove "HALILIĆ" Žepče i Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obvezama ljekarni, zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije i domova zdravlja u snabdjevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 10/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Doma zdravlja Zenica i

Privatne zdravstvene ustanove "HALILIĆ" Žepče, sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na mjerodavnom tržištu, i isti predstavljaju zabranjeni sporazum iz članka 4. stavak (1) točka e) Zakona o konkurenciji.

3. Nalaže se Vladi Zeničko-dobojske županije da u roku od 60 dana od dana primitka ovog Rješenja, izmjeni članak 17. stavak (3) točka 6. Odluke o temeljima, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona» br. 5/06, 3/08, 2/09 i 19/09), te da u ostavljenom vremenskom roku dostavi na uvid Konkurencijskom vijeću dokaze o izvršenju obveze.
4. Nalaže se Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije da u roku od 90 dana od dana primitka ovog Rješenja, izmjeni članak 3. Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obvezama ljekarni, zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije i domova zdravlja u snabdjevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, iz točke 3. ovog Rješenja, kao i ugovore zaključene sa svim privatnim ljekarnama na području Zeničko-dobojske županije, te da u ostavljenom vremenskom roku dostavi na uvid Konkurencijskom vijeću dokaze o izvršenju obveze.
5. Izriče se novčana kazna Vladi Zeničko-dobojskog županije u visini od 20.000,00 KM (dvadesethiljada KM), u smislu članka 48. stavak (1) točka a) Zakona o konkurenciji zbog sklapanja zabranjenog sporazuma koji narušava, ograničava ili sprječava tržišnu konkurenciju, u smislu odredbi članka 4. stavak (1) točka e) Zakona o konkurenciji, koju je dužna platiti u roku od 8 (osam) dana od primitka ovog Rješenja.
6. Izriče se novčana kazna Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije u visini od 10.000,00 KM (desethiljada KM), u smislu članka 48. stavak (1) točka a) Zakona o konkurenciji zbog sklapanja zabranjenog sporazuma koji narušava, ograničava ili sprječava tržišnu konkurenciju, u smislu članka 4. stavak (1) točka e) Zakona o konkurenciji, koju je dužan platiti u roku od 8 (osam) dana od primitka ovog Rješenja.
7. U slučaju da se izrečene novčane kazne iz točaka 5. i 6. ovog Rješenja ne uplate u navedenom roku iste će se naplatiti prisilnim putem, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.
8. Odbija se Zahtjev za pokretanje postupka Privatne zdravstvene ustanove "HALILIĆ" Žepče podnesen protiv Vlade Zeničko-dobojske županije i protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije radi utvrđivanja postojanja zabranjenog sporazuma, iz članka 4. stavak (1) točke a), b), c) i d) Zakona o konkurenciji, kao neutemeljen.
9. Obvezuje se Vlada Zeničko-dobojske županije i Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije da gospodarskom subjektu Privatne zdravstvene ustanove "HALILIĆ" Žepče nadoknade troškove postupka u jednakim iznosima od 904,00

KM, odnosno u ukupnom iznosu od 1.808,00 KM, u roku od 8 (osam) dana od primitka ovog Rješenja.

10. Ovo Rješenje je konačno i bit će objavljeno u «Službenom glasniku BiH», službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

O b r a z l o ž e n j e

Konkurencijsko vijeće je zaprimilo, dana 7.3.2011. godine pod brojem: 02-26-2-06-II/11, Zahtjev za pokretanje postupka (u daljnjem tekstu: Zahtjev) gospodarskog subjekta Privatna zdravstvena ustanova „HALILIĆ“ Žepče, Ul. Prva b.b., 72230 Žepče (u daljnjem tekstu: Podnositelj zahtjeva), podnesen putem odvjetnika Edina H. Hrnjić, protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije, Ulica dr. A.A. Borića 28 B, 72000 Zenica (u daljnjem tekstu: Zavod) radi utvrđivanja zabranjenog konkurencijskog djelovanja, u smislu članka 4. Zakona o konkurenciji («Službeni glasnik BiH», br. 48/05, 76/07 i 80/09) (u daljnjem tekstu: Zakon).

Uvidom u predmetni Zahtjev, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da isti nije jasan i kompletan, u smislu članka 28. stavak (1) Zakona, te su Podnositelju zahtjeva dana 16.3.2011. godine i dana 4.4.2011. godine upućeni zahtjevi, broj: 02-26-2-06-1-II/11 i broj: 02-26-2-06-2-II/11, za dopunu istog i uplatu administrativne pristojbe, u smislu članka 2. Tarifni broj 106. stavak (1) točka f) Odluke o visini administrativnih pristojbi u svezi sa procesnim radnjama pred Konkurencijskim vijećem («Službeni glasnik BiH», br. 30/06 i 18/11).

Zahtjev je dopunjen dana 18.4.2011. godine, podneskom broj: 02-26-2-06-3-II/11 i dokazom o uplati administrativne pristojbe dana 27.5.2011, podneskom broj: 02-26-2-06-4-II/11.

Kompletiranjem predmetnog Zahtjeva, Konkurencijsko vijeće je, na temelju članka 28. stavak (3) Zakona, izdalo, Potvrdu o primitku kompletnog i urednog Zahtjeva, dana 3.6.2011. godine aktom broj: 02-26-2-06-5-II /11.

1. Pravni okvir predmetnog postupka

Konkurencijsko vijeće je u postupku primijenilo odredbe Zakona, Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta («Službeni glasnik BiH», br. 18/06 i 34/10) i Zakona o upravnom postupku («Službeni glasnik BiH», br. 29/02, 12/04, 88/07 i 93/09).

Konkurencijsko vijeće je takođe uzelo u obzir i odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH («Službene novine Federacije BiH», br. 30/97, 7/02 i 70/08), odredbe Zakona o lijekovima F BiH («Službene novine Federacije BiH», br. 51/01 i 29/05), odredbe Odluke o temeljima, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije i zdravstvenih ustanova («Službeni novine Zeničko-dobojske županije», br. 5/06, 3/08, 2/09 i 19/09), Pravilnik o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova («Službene novine Federacije BiH», br. 40/02 i 50/02), Naredbu o standardima i normativima zdravstvene

zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja glede ljekarske djelatnosti («Službene novine Federacije BiH», broj 36/05), Kolektivni ugovor o pravima i obvezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju FBiH («Službene novine Federacije BiH», broj 61/07) i Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj: 4010-08, od dana 12.10.2011. godine u svezi sa apelacijom Javne ustanove Apoteka „Zdravlje“ Zenica.

2. Mjerodavno tržište

Sukladno članku 3. Zakona, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište se određuje kao tržište određenih proizvoda koji su predmet obavljanja djelatnosti na određenom zemljopisnom tržištu.

Prema odredbi članka 4. Odluke o utvrđivanju mjerodavnog tržišta, mjerodavno tržište proizvoda obuhvata sve proizvode i/ili usluge koje potrošači smatraju međusobno zamjenjivim s obzirom na njihove bitne značajke, kvalitetu, namjenu, cijenu ili način uporabe.

Mjerodavno zemljopisno tržište obuhvata cjelokupan ili značajan dio teritorija Bosne i Hercegovine na kojoj gospodarski subjekti djeluju u prodaji i/ili kupovini mjerodavnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uvjetima koji to tržište bitno razlikuju od uvjeta konkurencije na susjednim zemljopisnim tržištima.

Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da je mjerodavno tržište u ovom predmetu tržište usluga snabdijevanja lijekovima osiguranih osoba na teret sredstava Zavoda na području Zeničko-dobojske županije.

3. Postupak pred Konkurencijskim vijećem

Podnositelj zahtjeva je naveo slijedeće činjenice kao razloge za podnošenje Zahtjeva:

- da je registriran kod Općinskog suda u Zenici, broj: MBS: 43-05-0007-09, i da se, između ostaloga, bavi snabdijevanjem lijekovima sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, te da je preduvjet za snabdijevanje lijekovima sa Liste zaključivanje ugovora sa Zavodom, a da sve elemente ugovora određuje Zavod bez mogućnosti da druga ugovorna strana utječe na sadržaj ugovora, odnosno da se radi o principu, prihvati ili odustani;
- da je Zavod u Pozivu na ugovaranje snabdijevanja lijekovima sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja broj: 03-565/11 od dana 27.1.2011.godine, između ostaloga, točkom 4. obvezao Podnositelja zahtjeva da zaposlenima isplaćuje realne plaće koje predstavljaju iznos prosječno ostvarene plaće u državnim ljekarnama u 2010. godini, kao i da mjesečno Zavodu dostavlja specifikaciju isplaćenih plaća za uposlenike;

- da je Zavod dana 10.2.2011. godine donio Odluku broj: 01-100-17-22/11 kojom se Podnositelju zahtjeva, odnosno svim ugovornim ljekarnama propisuje marža u visini 16%, kao i Odluku broj: 01-100-17-28/10 kojom se ugovorne ljekarne obvezuju isplaćivati bruto plaće zaposlenim, najmanje u visini prosječne bruto plaće u ljekarnama u državnom vlasništvu, te je samim tim Zavod, na tržišno neprihvatljiv način uvjetovao privatne zdravstvene ustanove, pa i Podnositelja zahtjeva, kod zaključivanja ugovora o snabdijevanju lijekovima sa liste, što Podnositelju zahtjeva donosi gubitak u poslovanju, pogotovo ako se uzme u obzir činjenica da Zavod plaćanje prema privatnim zdravstvenim ustanovama vrši sa odgodom od 240 dana.

Sukladno izloženom, Podnositelj zahtjeva smatra da su određeni uvjeti (utvrđivanje visine plate zaposlenima u privatnim ljekarnama, visine marže za lijekove i rokovi plaćanja) za zaključivanje predmetnog ugovora u suprotnosti sa Zakonom, te na taj način Zavod dovodi privatne zdravstvene ustanove, uključujući i Podnositelja zahtjeva u nepovoljan položaj u odnosu na ljekarne - javne ustanove (u državnom vlasništvu).

Shodno izloženom Podnositelj zahtjeva predlaže Konkurencijskom vijeću da nakon provedenog postupka utvrdi postojanje zabranjenog sporazuma, u smislu članka 4. Zakona i zabrani svako daljnje postupanje Zavoda koje narušava tržišnu konkurenciju na štetu Podnositelja zahtjeva.

Analizirajući Zahtjev i dokumentaciju koju je Podnositelj zahtjeva dostavio uz isti, Konkurencijsko vijeće je ocijenilo da nije moguće bez provedenog postupka utvrditi postojanje povreda Zakona na koje Podnositelj zahtjeva ukazuje, te je na 15. sjednici održanoj dana 8.6.2011. godine, sukladno članku 32. stavak (2) Zakona, donijelo Zaključak o pokretanju postupka broj: 02-26-2-06-7-II/11 (u daljnjem tekstu: Zaključak).

Sukladno članku 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je Zahtjev i Zaključak dostavilo na odgovor Zavodu, dana 9.6.2011. godine aktom brojem: 02-26-2-06-11-II/11.

Zavod je dostavio odgovor na Zahtjev i Zaključak Konkurencijskom vijeću, dana 22.6.2011. godine podneskom broj: 02-26-2-06-13-II/11, kojim u potpunosti osporava Zahtjev, te u bitnom navodi slijedeće:

- da Zavod zaključuje ugovore sa ljekarnama na bazi Zakona o zdravstvenom osiguranju Federacije BiH, Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja glede apotekarske djelatnosti, članka 17. Odluke o temeljima, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije i zdravstvenih ustanova (u daljnjem tekstu: Odluka), te da je navedena Odluka utvrđeni element i predstavlja temelj za zaključivanje ugovora između Zavoda i privatnih zdravstvenih ustanova;
- da je privatnim ustanovama apotekarske djelatnosti propisano da isplaćuju realne plate zaposlenima, a koje predstavljaju najmanje visinu prosječne plaće svih ustanova apotekarske djelatnosti u državnom vlasništvu u godini koja prethodi godini za koju se ugovor zaključuje. Ukoliko se na ovaj ili neki drugi način ne bi odredio najniži

iznos prosječne plaće u ugovornim privatnim ljekarnama došlo bi se u situaciju da iste prikazuju zakonski minimum isplaćenih plaća za svoje uposlenike, što bi predstavljalo kršenje konkurencije svih sudionika na tržištu, javnih i privatnih ljekarni;

- da je jedna od primarnih obveza Zavoda praćenje uplata doprinosa, te da ukoliko obveznik prikazuje manje plaće manja je suma ubranih doprinosa, što izravno ugrožava punjenje penzionih i fondova zdravstvenog osiguranja, odnosno stvara se ambijent za poreske prekršaje i nezakonito stjecanje ekstra profita;
- da su javne zdravstvene ustanove apotekarske djelatnosti potpisnice Kolektivnog ugovora o pravima i obvezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju FBiH i primjenjuju odredbe tog ugovora koji se odnosi na najmanji iznos plaća, dok privatne zdravstvene ustanove nisu obvezne da primjenjuju Kolektivni ugovor, i u pravilu ga ne primjenjuju, te nemaju zakonske smetnje da isplaćuju niže plaće u odnosu na javne ustanove;
- da prihodi privatnih zdravstvenih ustanova na temelju izdavanja lijekova sa esencijalne liste iznose 1/3 ukupnih prihoda, te da su rokovi plaćanja za izdate lijekove jedinstveni za sve ustanove, kako javne tako i privatne.

Na temelju navedenoga Zavod smatra da u navedenom slučaju ne postoji povreda Zakona, te predlaže Konkurencijskom vijeću da Zahtjev odbije kao neutemeljen.

U daljnjem tijeku postupka, obzirom da se radi o predmetu sa strankama sa suprotnim interesima, Konkurencijsko vijeće je održalo usmenu raspravu, sukladno članku 39. Zakona. Usmena rasprava je održana dana 13.10.2011. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća, i ispred Podnositelja zahtjeva istoj je prisustvovao odvjetnik Edin H. Hrnjić i stručni pomagač Irina Hrnjić, a ispred Zavoda punomoćnik Begić Haša. Tokom usmene rasprave stranke su se izjasnile da u cjelosti ostaju kod prethodno danih navoda (Zapisnik sa usmene rasprave akt broj: 02-26-2-06-38-II/11).

Nakon usmene rasprave, Podnositelj zahtjeva je dana 14.11.2011. godine Konkurencijskom vijeću dostavio dopunu Zahtjeva, podneskom zaprimljenim pod brojem: 02-26-2-06-39-II/11, u kojoj navodi da Zahtjev proširuje i na Vladu Zeničko-dobojske županije (u daljnjem tekstu: Vlada Ze-do).

Podnositelj zahtjeva u dopuni Zahtjeva navodi da Vlada Ze-do člankom 17. Odluke sprječava, ograničava i narušava tržišnu konkurenciju na tržištu usluga izdavanja lijekova osiguranim osobama na teret novčanih sredstava Zavoda, u smislu članka 4. stavak (1) pod e) Zakona.

Imajući u vidu činjenicu da se u predmetnom slučaju radi o osjetljivom tržištu, te da je s obzirom na proširenje Zahtjeva, bilo potrebno izvršiti dodatne analize za utvrđivanje činjeničnog stanja i ocjenu dokaza, Konkurencijsko vijeće je donijelo na 22. sjednici održanoj dana 29.11.2011. godine Zaključak o dopuni Zaključka o pokretanju postupka i produljenju roka za donošenje rješenja, broj: 02-26-2-06-7-II/11, kojim se Zahtjev

proširuje i na Vladu Ze-do i produljuje se rok za donošenje konačnog rješenja za dodatna 3 (tri) mjeseca.

Sukladno članku 33. Zakona, Konkurencijsko vijeće je dana 29.11.2011. godine, aktom broj: 02-26-2-06-43-II/11, navedeni Zaključak i Zahtjev dostavilo Vladi Ze-do na odgovor.

Vlada Ze-do u svom odgovoru, dostavljenom Konkurencijskom vijeću dana 19.12.2011. godine, podneskom broj: 02-26-2-06-46-II/11, navodi slijedeće:

- da je člankom 38. stavak (1) Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH, utvrđeno da ugovori između Kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvenih ustanova, odnosno privatnih zdravstvenih radnika sadrže: vrstu, obim i kvalitetu zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova pruža osiguranim osobama, naknade koje kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja plaća za pružanje ugovornih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obveze ugovarača, a u stavku (2) istog članka propisano je da će se temelji, kriteriji i mjerila za zaključivanje navedenih ugovora odrediti kantonalnim propisima;
- da je na temelju Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH Vlada Ze-do donijela Odluku, te da je ista pravilna i na zakonu utemeljena i da apsolutno ne narušava konkurenciju na tržištu lijekova.

U daljnjem tijeku postupka, a imajući u vidu da je Konkurencijsko vijeće donijelo Zaključak o dopuni ranije donesenog Zaključka o pokretanju postupka kojim se postupak proširuje i na Vladu Ze-do, Konkurencijsko vijeće je odlučilo održati drugu usmenu raspravu.

Usmena rasprava je održana dana 17.1.2012. godine u prostorijama Konkurencijskog vijeća kojoj je u ime Podnositelja zahtjeva prisustvovao odvjetnik Edin H. Hrnjić, u ime Zavoda punomoćnici Haša Begić i Omer Avdaković, a u ime Vlade Ze-do punomoćnik Hajrudin Hedžić. Tokom usmene rasprave Podnositelj zahtjeva se izjasnio da u cjelosti ostaje kod Zahtjeva, naknadno dostavljenim aktima, kao i izjavama na zapisnik sa usmene rasprave održane dana 13.10.2011. godine.

Predstavnici Zavoda su također izjavili da ostaju kod svojih navoda danih u odgovoru na Zaključak, kao i navoda danih na prethodnoj usmenoj raspravi održanoj dana 13.10.2011. godine.

Punomoćnik Vlade Ze-do se izjasnio da u potpunosti ostaje kod navoda danih u odgovoru na Zaključak, te da u cjelosti podržava iskaze Zavoda dane na prvoj usmenoj raspravi, te je u spis priložio Odluku Ustavnog suda, broj: AP-4010/08 od dana 12.10.2011. godine, koja se odnosi na apelaciju Javne ustanove Apoteka „Zdravlje“ Zenica protiv presude Vrhovnog suda Federacije BiH broj: 070-0-Rev-07-001100 od dana 14.10.2008. godine, presude Kantonalnog suda u Zenici, broj: 004-0-Pž-06-000 018 od dana 2.4.2007. godine i presude Općinskog suda u Zenici, broj: Ps-1777/04 od dana 18.10.2005. godine.

4. Ocjena dokaza

Konkurencijsko vijeće je u postupku utvrđivanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) Zakona na neosporan način utvrdilo slijedeće činjenice:

- da Zavod zaključuje ugovore sa privatnim apotekama na temelju Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH, Naredbe o standardima i normativima zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja glede apotekarske djelatnosti, kao i članka 17. Odluke;
- da članak 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH propisuje da ugovori između kantonalnog zavoda zdravstvenog osiguranja i privatnih zdravstvenih ustanova sadrže: vrstu, obim i kvalitetu zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova pruža osiguranim osobama, naknade koje Kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja plaća za pružanje ugovornih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obveze osiguranika, dok je stavkom 2. istog članka propisano da će se temelji, kriteriji i mjerila za zaključivanje navedenih ugovora odrediti županijskim propisima;
- da je na temelju članka 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH Vlada Ze-do donijela Odluku dana 24.2.2006. godine, te da članak 17. iste Odluke, između ostaloga, propisuje uvjete koje ustanove apotekarske djelatnosti moraju ispunjavati kako bi Zavod sa njima zaključio ugovore o snabdijevanju osiguranih osoba lijekovima, a da je jedan od uvjeta ((stavak (3) točka 6. Odluke)) da se u kontinuitetu od momenta zaključenja ugovora sa zdravstvenom ustanovom apotekarske djelatnosti, isplaćuju realne plaće zaposlenima koje predstavljaju najmanje visinu prosječnih plaća svih ustanova apotekarske djelatnosti u državnom vlasništvu u godini koja prethodi godini za koju se ugovor zaključuje;
- da je Zavod u Pozivu na ugovaranje snabdijevanja lijekovima sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja broj: 03-565/11 od dana 27.1.2011.godine, između ostaloga, točkom 4. obvezao Podnositelja zahtjeva da zaposlenima isplaćuje realne plaće koje predstavljaju iznos prosječno ostvarene plaće u državnim ljekarnama u 2010. godini, kao i da mjesečno Zavodu dostavlja specifikaciju isplaćenih plaća za uposlenike;
- da je Upravni odbor Zavoda na temelju članka 20. Statuta donio Odluku, broj: 01-100-17-28/10 dana 10.2.2010. godine, kojom se u članku 1. utvrđuje da prosječna bruto plaća ustanova apotekarske djelatnosti u državnom vlasništvu u 2010. godini iznosi 1.483,10 KM, a članak 2. iste Odluke propisuje da su ugovorne privatne ljekarne dužne u 2011. godini isplaćivati bruto plaće zaposlenima najmanje u visini prosječne plaće iz članka 1. Odluke;
- da je Zavod sa Podnositeljem zahtjeva sklopio slijedeće ugovore: Ugovor o međusobnim odnosima, pravima i obvezama u snabdijevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog

osiguranja, broj: 12/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda, Doma zdravlja sa stacionarom Žepče i Privatne zdravstvene ustanove Ljekarne „HALILIĆ“; Ugovor o međusobnim odnosima, pravima i obvezama u snabdijevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 10/11 od dana 3.3.2011.godine, sklopljen između Zavoda, Doma zdravlja Maglaj i Privatne zdravstvene ustanove Ljekarna „HALILIĆ“ i Ugovor o međusobnim odnosima, pravima i obvezama u snabdijevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 12/11 od dana 3.3.2011. godine sklopljen između Zavoda, Doma zdravlja Zenica i privatne zdravstvene ustanove Ljekarna „HALILIĆ“, koji u točki 3. sadrže odredbe kojom se određuje visina realnih plaća zaposlenika u privatnim ustanovama apotekarske djelatnosti;

- da se Kolektivni ugovor o pravima i obvezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriju FBiH, kojim se, između ostaloga, uređuju pitanja plaća i naknada, primjenjuje na javne zdravstvene ustanove apotekarske djelatnosti, i ne mogu se primjenjivati na privatne ustanove apotekarske djelatnosti.

Konkurencijsko vijeće u postupku je pribavilo podatke od svih zavoda zdravstvenog osiguranja sa područja Federacije Bosne i Hercegovine o načinu zaključivanja ugovora sa ljekarnama koje mogu osiguranicima izdavati lijekove na recept na teret novčanih sredstava zdravstvenog osiguranja (podnesak broj: 02-26-2-06-17-II/11, podnesak broj: 02-26-2-06-18-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-32-II/11, podnesak broj: 02-26-2-06-33-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-34-II/11, podnesak broj: 02-26-2-06-35-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-36-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-38-II/11; podnesak broj: 02-26-2-06-40-II/11).

Članak 4. stavak (1) točka e) Zakona određuje da su zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti i prešutni dogovori gospodarskih subjekta, kao i odluke i drugi akti gospodarskih subjekta (u daljnjem tekstu: sporazumi) koji za cilj i posljedicu imaju sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na mjerodavnom tržištu, a koji se odnose na zaključivanje takvih sporazuma kojima se druga strana uvjetuje da prihvati dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi s predmetom sporazuma.

Vlada Ze-do i Zavod, u smislu članka 2. Zakona, kao tijela državne uprave, svojim djelovanjem, odnosno Odlukom i ugovorima koji proizlaze iz članka 17. Odluke, neizravno su utjecali na tržište na način da su uvjetovali apotekarske ustanove da prilikom zaključivanja ugovora sa Zavodom prihvate i dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi s predmetnim sporazumima jer je člankom 17. Odluke i člankom 3. Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obvezama ljekarni, Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko – dobojske županije i domova zdravlja u snabdijevanju lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja propisana obveza ustanovama apotekarske djelatnosti da isplaćuju realne plaće uposlenima, a koje predstavljaju najmanje visinu

prosječne plaće svih ustanova apotekarske djelatnosti u državnom vlasništvu u godini koja prethodi godini za koju se ugovor zaključuje, što predstavlja prijetnju nastanku izravnog štetnog utjecaja na poslovanje gospodarskog subjekta, odnosno ljekarne, zbog toga što visina plaće, kao financijske kategorije prvenstveno zavisi od financijskog poslovanja gospodarskog subjekta, te kao takva ne može predstavljati dodatnu obvezu koju ljekarne moraju prihvatiti prilikom potpisivanja ugovora sa Zavodom.

Cijeneći sve izvedene dokaze a posebno odredbe članka 17. Odluke, Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da Vlada Ze-do i Zavod sprječavaju, ograničavaju i narušavaju tržišnu konkurenciju na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 4. stavak (1) točka e) Zakona o konkurenciji.

Na temelju analize dostavljenih podataka i ugovora Konkurencijsko vijeće je utvrdilo da sve županije primjenjuje odredbe Zakona o zdravstvenom osiguranju FBiH, te da njihovi ugovori sa ugovornim ljekarnama ne sadrže odredbe kojima se određuje visina plaća koje su privatne ljekarne dužne isplaćivati svojim uposlenicima.

Konkurencijsko vijeće iz navedenoga je utvrdilo da predmetna Odluka i navedeni ugovori ograničavaju, sprječavaju i narušavaju tržišnu konkurenciju ne mjerodavnom tržištu, te se provođenje istih smatra zabranjenim konkurencijskim djelovanjem, u smislu članka 4. stavak (1) točka e) Zakona, jer se druga strana uvjetuje da prihvati i dodatne obveze koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u svezi s predmetnim sporazumima. Naime, neosporno je da visina plaća predstavlja poslovnu odluku gospodarskog subjekta, te da ne može biti određena Odlukom ili ugovorima koje Zavod sklapa sa ugovornim ljekarnama.

Konkurencijsko vijeće nije ocijenilo mjerodavnom za ovaj predmet Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, broj AP-4010/08 od dana 12.10.2011. godine, jer se navedena apelacija kao ni presude protiv kojih je apelacija uložena ni na koji način ne odnose na Odluku o temeljima, kriterijima i mjerilima za zaključivanje ugovora između Zavoda i zdravstvenih ustanova niti na Ugovore koji proizlaze iz Odluke.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama 1. i 2. izreke ovog Rješenja.

Radi neospornog utvrđenog kršenja iz članka 4. stavak (1) točka e) Zakona Konkurencijsko Vijeće je naložilo Vladi Ze-do da u roku od 60 dana od dana primitka ovog Rješenja, izmjeni članak 17. stavak (3) točka 6. Odluke, kao i da Zavod u roku od 90 dana, izmjeni članak 3. svih Ugovora zaključenih između Podnositelja zahtjeva i Zavoda, te da u ostavljenom vremenskom roku dostavi na uvid Konkurencijskom vijeću dokaze o izvršenju obveze

Također, Zavod je dužan u utvrđenom roku izmijeniti i ugovore zaključene sa svim ugovornim privatnim ljekarnama koje djeluju na području Zeničko-dobojske županije.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama 3. i 4. izreke ovog Rješenja.

Konkurencijsko vijeće u postupku utvrđivanja zabranjenog sporazuma iz članka 4. stavak (1) Zakona u svezi navoda Podnosioca zahtjeva koji se odnose na visinu marže za lijekove i rokova plaćanja je utvrdilo:

- da članak 84. Zakona o lijekovima F BiH određuje da u cilju obezbjeđenja što bolje dostupnosti lijekovima u Federaciji BiH, federalni ministar zdravstva ima pravo provođenja kontrole cijena lijekova i to: određivanjem visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova, odobravanjem interventnog uvoza lijekova u slučaju prekoračenja cijena na domaćem tržištu, odnosno u slučaju da visina cijene otežava normalnu opskrbu lijekovima, utvrđivanjem referalnih cijena, te je federalni ministar zdravstva na temelju navedenoga članka 84. donio Pravilnik o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekove, kojim je određena da maloprodajna marža lijekova u ljekarnama u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosi maksimalno do 30% na nabavnu cijenu lijeka;
- da je člankom 38. Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH propisano da ugovori između županijskog zavoda zdravstvenog osiguranja i privatnih zdravstvenih ustanova sadrže: vrstu, obim i kvalitetu zdravstvenih usluga koje zdravstvena ustanova pruža osiguranim osobama, naknade koje županijski zavod zdravstvenog osiguranja plaća za pružanje ugovornih usluga, način obračunavanja i plaćanja usluga i druga uzajamna prava i obveze osigurača, a stavkom 2. istog članka je propisano da će se temelji, kriteriji i mjerila za zaključivanje navedenih ugovora odrediti županijskim propisima;
- da je Vlada Ze-do donijela Odluku, koja u članku 3. propisuje da se obim i struktura zdravstvenih usluga u primarnoj, konsultativno – specijalističkoj, sekundarnoj i tercijarnoj zdravstvenoj zaštiti utvrđuju primjenom Odluke o utvrđivanju standarda i normativa zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja i izraženi su u bodovima, dok stavak 2. navedenog članka propisuje da raspoloživa sredstva za financiranje zdravstvene zaštite, utvrđena u Financijskom planu za tekuću godinu, stavljaju se u odnos sa utvrđenim brojem bodova za obujam i strukturu primarne, konsultativno – specijalističke, sekundarne i tercijarne zdravstvene zaštite;
- da je na temelju članka 3. Odluke, Upravni odbor Zavoda dana 10.2.2011. godine donio Odluku broj: 01-100-17-22/11 kojom se Podnosiocu zahtjeva, odnosno svim ugovornim ljekarnama propisuje marža na ime naknade za izdavanje lijekova u visini 16%;
- da je Upravni odbor Zavoda donio Odluku o visini marže na temelju odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakonu o lijekovima, koja je određena u jednakom iznosu za sve ugovorne ljekarne u Federaciji BiH te je ista sukladna sa Pravilnikom o određivanju visine veleprodajne i maloprodajne marže lijekova;
- da je člankom 8. Ugovora o međusobnim odnosima, pravima i obvezama Ljekarne Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojske županije i domova zdravlja u

snabdijevanju lijekova sa Liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja propisano da je rok za plaćanje računa za izdate lijekove 240 dana od dana ispostave fakture;

- da Zavod provede proceduru javne nabavke i bira najpovoljnijeg dobavljača/veledrogeriju za nabavku lijekova sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja te potpisuje trojni ugovor između Zavoda, Doma zdravlja i veledrogerije, u kojem se preciziraju rokovi plaćanja dobavljačima i ljekarnama, te sukladno tim ugovorima ljekarne nisu obvezne plaćati lijekove dobavljačima prije nego Zavod ne prebaci ljekarnama sredstva namijenjena u te svrhe, što je potvrdio i punomoćenik Podnositelja zahtjeva na drugoj usmenoj raspravi, održanoj dana 17.1.2012 godine;
- da je uvidom, u Ugovor o snabdijevanju ugovornih ljekarni Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko – dobojske županije lijekovima sa liste lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, broj: 01-37-6152/09, od dana 15.3.2010. godine, utvrđeno da se isti uvjeti koji se odnose na rokove plaćanja iz ovog ugovora primjenjuju i na javne i na privatne ljekarne;

Konkurencijsko vijeće je na temelju navedenoga, u svezi visine marže koju Zavod propisuje ljekarnama, kao i rokove plaćanja računa za izdate lijekove, zaključilo da u navedenim slučajevima ne postoji sprječavanje, ograničavanje i narušavanje tržišne konkurencije Zakona iz članka 4. stavak (1) točka :

- a) izravno ili neizravno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih drugih trgovinskih uvjeta;
- b) ograničavanje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvitka ili ulaganja;
- c) podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja;
- d) primjenu različitih uvjeta za identične transakcije sa drugim gospodarskim subjektima, dovodeći iste u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 8. izreke Rješenja.

5. Novčana kazna

U smislu članka 48. stavak (1) točka b) Zakona, novčanom kaznom u iznosu najviše do 10% (deset) vrijednosti ukupnog godišnjeg prihoda gospodarskog subjekta, iz godine koja je prethodila godini u kojoj je nastupila povreda zakona, kaznit će se gospodarski subjekt ako zaključi zabranjeni sporazum na način propisan odredbama članka 4. Zakona.

Polazeći od neosporno utvrđene činjenice da su Vlada Ze-do i Zavod prekršili odredbe članka 4. stavak (1) točke e) Zakona, Konkurencijsko vijeće je izreklo, u smislu članka 48. stavak (1) točka a) Zakona, novčanu kaznu u iznosu od 20.000,00 KM (dvadesettisuća)Vladi Ze-do i novčanu kaznu u iznosu od 10.000,00 KM (desettisuća) Zavodu.

Konkurencijsko vijeće je prilikom izricanja visine novčane kazne uzelo u obzir namjeru te dužinu trajanja povrede Zakona, kao i posljedice koje je ista imala na tržišnu konkurenciju, u smislu članka 52. Zakona.

S obzirom na visinu izrečene novčane kazne, Konkurencijsko vijeće nije imalo prvenstveno za cilj kažnjavanje zbog kršenja Zakona, već da upozori Vladu Ze-do i Zavod na obvezu poštovanja pravila tržišne konkurencije utvrđenih odredbama Zakona.

Prilikom utvrđivanja visine kazne izrečene Zavodu, Konkurencijsko vijeće je u obzir uzelo činjenicu da je Zavod zaključujući predmetne Ugovore djelovao na temelju odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti i predmetne Odluke, odnosno provodio je propise /odluke viših institucija vlasti (Vlade Ze-do).

U slučaju da se izrečene novčane kazne ne uplate u utvrđenom roku iste će se naplatiti prisilnim putem, u smislu članka 47. Zakona, uz obračunavanje zatezne kamate za vrijeme prekoračenja roka, prema važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Nakon sagledavanja svih mjerodavnih činjenica i dokaza Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točkama 5., 6. i 7. izreke ovog Rješenja.

6. Troškovi postupka

Konkurencijsko vijeće je visinu troškova postupka utvrdilo na temelju odredbi članka 105. stavak 2. i 3. Zakona o upravnom postupku BiH, a sukladno odredbama Zakona o odvjetništvu Federacije Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik Federacije BiH», br. 40/02 i 18/05) i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika («Službeni glasnik Federacije BiH», br. 22/04 i 24/04) (u daljnjem tekstu: Tarifa).

Podnositelj zahtjeva je podnio zahtjev za nakanadu troškova u iznosu od 3.818,00 KM, i to: iznos od 805,00 KM za sačinjavanje Zahtjeva za pokretanje postupka, iznos od 805,00 KM za pristup usmenoj raspravi dana 13.10.2011. godine, iznos od 208,00 KM za upotrebu osobnog vozila na relaciji Žepče-Sarajevo-Žepče, iznos od 1.000,00 KM na ime administrativne pristojbe na Zahtjev za pokretanje postupka i iznos od 1.000,00 KM na ime administrativne pristojbe na odluku po zahtjevu za pokretanje postupka.

Konkurencijsko vijeće je odlučilo priznati samo troškove zastupanja koji su bili nužni i opravdani u ovom postupku, a obračun istih je izvršilo sukladno članku 18. stavak (2) i članka 22. Tarife, imajući u vidu i odredbu članka 31. stavak (5) Zakona o odvjetništvu FBiH.

Sukladno navedenom, Konkurencijsko vijeće je Podnositelju zahtjeva priznalo slijedeće troškove: iznos od 240,00 KM za sačinjavanje Zahtjeva, iznos od 360,00 KM za pristup usmenoj raspravi dana 13.10.2011. godine, iznos od 208,00 KM za upotrebu osobnog vozila na relaciji Žepče-Sarajevo-Žepče, iznos od 1.000,00 KM na ime administrativne pristojbe na Zahtjev za pokretanje postupka, što sve ukupno iznosi 1.808,00 KM.

Imajući u vidu navedeno Konkurencijsko vijeće je odlučilo kao u točki 9. izreke Rješenja.

7. Pouka o pravnom lijeku

Protiv ovog Rješenja nije dozvoljen priziv.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka, odnosno objave ovoga Rješenja.

Predsjednik

Ibrica Lakišić

Dostaviti:

- **Podnositelju zahtjeva**
- **Vladi zeničko-dobojske županije**
- **Zavodu za zdravstveno osiguranje Zeničko-dobojske županije**
- **u spis predmeta**
- **arhiv Konkurencijskog vijeća**